Raadsvoorstel

gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	882172
Raadsvergadering	:	14 mei 2024
Onderwerp	:	Subsidie exploitatie stichting sportaccommodatie 't Timpke Borculo
Collegevergadering	:	23 april 2024
Portefeuillehouder	:	Arjen van Gijssel
Steller	:	Olaf Horsman tel. : 0545-250250

Te nemen besluit

1. Kennisnemen van de beheersmaatregelen van ’t Timpke, op basis van de uitgevoerde second-opinion.
2. De reguliere subsidiebijdrage aan stichting sportaccommodatie ’t Timpke in de jaren 2024 t/m 2026 incidenteel aan te vullen met in totaal € 392.000, onder voorwaarde van uitvoering van onder 1. genoemde beheersmaatregelen en dit structureel te verwerken in de begroting ten laste van het begrotingssaldo.
3. Voor de uitvoering van noodzakelijk renovatie- en verduurzamingsmaatregelen bij ’t Timpke een incidentele subsidie van € 456.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de ‘reserve Sportaccommodaties’.
4. De volgorde van het onderzoek naar het oprichten van een sportbedrijf (2024-2025) en het scenario-onderzoek voor de zwembaden (2025-2026) om te draaien.
5. Vast te stellen wijziging 7 van de (Meerjaren)begroting 2024-2027.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Stichting sportaccommodatie ’t Timpke, eigenaar en exploitant van de gecombineerde zwembad- en sporthalvoorziening in Borculo, kampt met structurele exploitatietekorten. Zowel de gemeente, als de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) als de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) hebben hun zorgen geuit over deze situatie ten aanzien van lopende leningen. De BNG heeft ’t Timpke verzocht om maatregelen te treffen, omdat het anders zelf is genoodzaakt de stichting onder ‘bijzonder financieel beheer’ te stellen. Op verzoek van de gemeente heeft de stichting een beschrijving gegeven van de exploitatie en de mogelijkheden tot (financiële) verbetering van hun exploitatie (zie bijlage 1).
Hierop is vervolgens een second opinion uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een concreet advies voor beheersmaatregelen bij ’t Timpke en de omgang met de exploitatiesubsidie aan de stichting voor de komende jaren door de gemeente. Ook geeft de second opinion advies op de omgang met de onderdelen uit het renovatie- en verduurzamingsplan van ’t Timpke. Het effect van het voorstel is dat de voorziening van ’t Timpke gecontinueerd kan worden.

Argumentatie

1.1 Een second opinion is uitgevoerd op de door ’t Timpke zelf opgestelde verbetermogelijkheden.

Aan bureau Synarchis is gevraagd om deze second-opinion op te stellen. In bijlage 2 leest u deze rapportage.

2.1 De exploitatietekorten bij ’t Timpke hebben verschillende oorzaken

De nieuwe COA Zwembaden (12% stijging loonkosten), stijgende energietarieven en een sterk verminderd sportgebruik na de coronaperiode zijn onder andere oorzaken van de huidige

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

exploitatietekorten.

2.2 Beheersmaatregelen bij ’t Timpke leiden tot hogere inkomsten en lagere uitgaven
’t Timpke heeft een verkenning opgesteld voor het verbeteren van hun exploitatie, zie bijlage 1.

Op gemeentelijk verzoek en in samenspraak met ’t Timpke heeft een extern adviesbureau vervolgens de meerjarenbegroting, de exploitatie en de verkenning van stichting ’t Timpke doorgelicht en de bevindingen die door de stichting zelf zijn gedaan geanalyseerd, zie bijlage 2. Dit adviesbureau ziet aan de inkomstenkant mogelijkheden op het gebied van het aanbod in zwemlessen. De tarieven van zwemlessen kunnen op basis van de kwaliteit van dit aanbod meer marktconform worden aangeboden. Daarnaast kan het aantal kinderen dat op de wachtlijst staat voor zwemles ingeperkt worden door de bezettingsgraad op te voeren naar 95%. Dit bevordert de doorstroming van deelnemers. Volgens het rekenmodel stijgen de inkomsten met circa € 68.000 (van € 106.000 naar € 174.000). ’t Timpke werkt met ingang van 2024 aan deze veranderingen.

Een tweede kans op (financiële) verbetering in de exploitatie wordt gezien op de inzet van personeel. In algemene zin wordt geconstateerd dat de verhouding van personeelskosten ten opzichte van de totale omzet (exclusief subsidie gemeente) meer dan 130% afwijkt van wat in dit type sportcentra als een indicatie voor een efficiënte bedrijfsvoering wordt beschouwd. In een organisatie als ‘t Timpke, die zelfvoorzienend is op het gebied van ondersteunende functies als onderhoud, administratie en beheer, is een verhouding tot 100% een indicatie voor een adequate bedrijfsvoering. Er wordt geconstateerd dat ’t Timpke voor bepaalde functies/medewerkers een hogere inschaling hanteert dan het uitgangspunt in de cao-zwembaden. De kanttekening daarbij is dat sommige keuzes noodzakelijk gemaakt worden door een ‘lastige’ arbeidsmarkt. De verwachting is dat ten opzichte van de begroting 2024 (€ 606.000) dit moet kunnen leiden tot een besparing van circa € 50.000 op personeel.

De steller van de second-opinion heeft bovengenoemde maatregelen uitvoerig met het stichtingsbestuur van ’t Timpke besproken. De stichting kan zich vinden in de analyse, maar vraagt wel om tijd om de maatregelen door te kunnen voeren teneinde tot een verbetering van de exploitatie te komen.

2.3 Een tijdelijke aanvulling van de exploitatiesubsidie is noodzakelijk
Stichting ’t Timpke voorziet dat zonder ingrijpen er een jaarlijkse oplopend exploitatietekort ontstaat. Dit zou kunnen resulteren in een negatief eigen vermogen van circa € 836.000 in 2025. Financieel is dit een onhaalbaar scenario en ook de BNG zal met dit vooruitzicht niet akkoord gaan. Feitelijk zou het betekenen dat de voorziening ’t Timpke niet gecontinueerd kan worden. Het wegvallen van aanbod/activiteiten kan binnen het huidige voorzieningenniveau in Berkelland niet zomaar worden opgevangen.

We zien de tijdelijke oplossing in een combinatie van het treffen van de hiervoor genoemde beheersmaatregelen, gecombineerd met een jaarlijkse aanvulling op de exploitatiesubsidie door de gemeente. De beheersmaatregelen bij ’t Timpke hebben enige realisatietijd nodig en er is sprake van een al eerder genoemde ingroeifase. Dit zorgt voor een hoger subsidiebedrag voor de jaren 2024 – 2026, waarbij er wel sprake is van afbouw van de extra bijdragen in de jaren 2025 en 2026. We volgen hiermee het advies uit de second opinion.

2.4 De voortgang van de verbetermaatregelen in de exploitatie wordt gemonitord.
De uitdagingen zijn divers, niet zomaar op te lossen en vergen een doorlooptijd. De stichting is een ervaren bestuur, bestaande uit vrijwilligers. Daarom zal er vanuit de gemeente nauwer worden samengewerkt met de stichting, om de stichting te helpen om de verbetermaatregelen te kunnen implementeren en mogelijke nieuwe kansen te verkennen. We zoeken daarbij aanvullende objectieve expertise, in opdracht van de gemeente en stichting.

2.5 Het scenario-onderzoek naar de toekomst van zwembaden moet nog plaatsvinden
Afhankelijk van deze keuzes in besluitvorming wordt de (financiële) omgang met

zwembadexploitaties in Berkelland vanaf 2027 bepaald. Tot die tijd maken we geen structurele keuzes. We kiezen er daarom voor om de exploitatiesubsidie aan ’t Timpke in de periode 2024 t/m 2026 incidenteel aan te vullen én te dekken.

Daarbij dient opgemerkt te worden dat als ’t Timpke als zwembadvoorziening gecontinueerd zal worden ná 2026, nu al duidelijk is dat er een flink hogere exploitatiebijdrage nodig gaat zijn dan waar nu rekening mee is gehouden in de huidige gemeentelijke begroting. Zie verder paragraaf financiën.

3.1 De vervolgfase voor renovatie bij ’t Timpke is opgenomen in de ‘Uitvoeringsagenda sportvastgoed 2033’ voor 2024
In 2022 is door de raad € 600.000 beschikbaar gesteld aan ‘t Timpke voor het uitvoeren van een eerste fase van het renovatieplan. Hierbij ging het om de hoogurgente zaken als vervanging van de technische installaties. Inmiddels is met de vaststelling van de sport- en beweegvisie een eerste toekomstperspectief voor het zwembad bepaald, met het aanvullende scenario-onderzoek wordt dit concreet gemaakt. Dit betekent dat op dit moment alleen noodzakelijke onderdelen in het groot onderhoud worden opgepakt.
In de ‘Uitvoeringsagenda Sportvastgoed 2033’ is al aangekondigd dat een vervolgfase voor de renovatie van ’t Timpke in 2024 moet plaatsvinden. Hiervoor was een actualisatie van het plan tot de hoogst noodzakelijke onderdelen voor het waarborgen van vereiste kwaliteit en veiligheid noodzakelijk.

3.2 In de second-opinion worden onderhouds- en verduurzamingsmaatregelen gecategoriseerd
Voor de vervolgfasen in de renovatie heeft ’t Timpke een lijst met onderhouds- en verduurzamingsmaatregelen opgesteld. In de second opinion is de volgende analyse hiervoor gemaakt:
1. noodzakelijk/urgent onderhoud: **€ 224.000**
2. noodzakelijk onderhoud in relatie tot verduurzaming: **€ 136.000**
3. verduurzamingsmaatregelen met een korte terugverdientijd (< 5 jaar): **€ 96.000**
4. onderhoud vanuit regulier budget: € 15.000
5. onderhoud in relatie tot toekomstperspectief zwembad: € 333.000

Categorie 1 t/m 3 wordt gezien als noodzakelijk voor de korte termijn. Dit vraagt in 2024 een incidentele investering van € 456.000.

4. Het scenario-onderzoek naar de toekomst van zwembaden moet nog plaatsvinden
In de ‘Uitvoeringsagenda Sportvastgoed 2033’ is vastgesteld dat er een aanvullend scenario-onderzoek naar de toekomst van zwembaden (2025) zal volgen, volgend op het sportbedrijfonderzoek (2024). Die volgorde wordt in het licht van de situatie van het Timpke nu omgedraaid. De planning is het scenario onderzoek zwembaden te starten in 2024, zodat besluitvorming in 2025 plaats kan vinden.

Kanttekeningen en risico’s
Momenteel speelt ook de uitbreiding van ’t Timpke met één zaaldeel. Hierover bent u reeds geïnformeerd met de raadsbrief d.d. 16 april 2024. Hoewel de financiële toekomst van ’t Timpke onzeker is, zal deze uitbreiding van de sporthal doorgang moeten vinden. Zelfs al zou het zwembad in de toekomst komen te vervallen dan blijft de binnensportvoorziening noodzakelijk.

Alternatieven
Op 12 maart 2024 is tijdens een informatieve raadsbijeenkomst gesproken over mogelijke alternatieve oplossingsrichtingen voor het financieringsvraagstuk:

<u>Scenario 1: ‘Niets doen’</u>
- Leidt tot bijzonder beheer BNG.
- Continuering voorziening niet mogelijk.

- Maatschappelijke impact door wegvallen activiteiten, kan niet op korte termijn worden opgevangen door overige voorzieningen.
- Niet geadviseerd in second opinion.

Scenario 2a: Incidentele steun
- We nemen een besluit voor de exploitatiesubsidie in 2024, 2025 en 2026.
- We nemen een besluit voor subsidiebijdrage noodzakelijk groot onderhoud en verduurzaming.
- Verhoogde bijdrage wordt incidenteel gedekt.
- Na scenario-onderzoek in 2026 definitief toekomstbesluit.
- We handelen conform advies second opinion wat betreft subsidiebijdrage.

Scenario 2b: Structurele steun
- We handelen conform advies second opinion wat betreft subsidiebijdrage.
- Subsidiebijdrage wordt structureel opgehoogd en vertaald naar de meerjarenbegroting.
- Duidelijkheid over continuïteit t/m 2033.
- Financiële impact op gemeentelijke begroting (tekort) is groot. Het structureel opvang van deze post, zal een flinke bezuiniging op een andere post moeten betekenen.

In dit voorstel kiezen we voor scenario 2a, zie paragraaf Financiën.

Financiën

Aanvulling exploitatiesubsidie 2024 t/m 2026

Stichting ’t Timpke voorziet dat als exploitatiesubsidie op reguliere wijze geïndexeerd blijft worden de komende jaren, er een jaarlijkse exploitatietekort ontstaat dat oploopt tot € 241.000. Dit zou kunnen resulteren in een negatief eigen vermogen van circa € 836.000 in 2025.

Op basis van het second opinion-rapport wordt geadviseerd om naast het treffen van beheersmaatregelen door ’t Timpke ook een aanvullende gemeentelijke exploitatiesubsidie te verlenen. In 2024 gaat het om een aanvullende gemeentelijke bijdrage (ten opzicht van de begroting) van € 160.000. Dit komt vanwege het feit dat de beheersmaatregelen in 2024 niet van meet af aan volledig zijn gerealiseerd en dat er sprake moet zijn van een al eerder genoemde ingroeifase. In 2025 en 2026 om een aanvulling circa € 116.000. Bij elkaar genomen is er voor de jaren 2024 t/m 2026 een aanvulling op de exploitatiesubsidie van **€ 392.000** nodig

Voor 2027 en verder wordt structureel € 116.000 opgenomen, zodat we de doelen uit de sportvisie blijvend vorm kunnen geven.

Subsidiebijdrage groot onderhoud- en verduurzamingsmaatregelen

Conform de ‘Uitvoeringsagenda Sportvastgoed 2033’ is er een actualisatie gemaakt van de vervolgfase in het renovatieplan van en door ’t Timpke. Dit heeft geleid tot een aanscherping van de onderhouds- en verduurzamingsmaatregelen. Op basis van het second-opinion rapport wordt de volgende categorisering gemaakt:

1. noodzakelijk/urgent onderhoud: € 224.000
2. noodzakelijk onderhoud in relatie tot verduurzaming: € 136.000
3. verduurzamingsmaatregelen met een korte terugverdientijd (< 5 jaar): € 96.000
4. onderhoud vanuit regulier budget: € 15.000
5. onderhoud in relatie tot toekomstperspectief zwembad: € 333.000

Categorie 1 t/m 3 wordt gezien als noodzakelijk voor de korte termijn. Dit vraagt een incidentele investering van € 456.000 dat aan ’t Timpke als subsidie wordt verleend. Voor de dekking doen we een beroep op de middelen uit de ‘reserve sport’.

Totaaloverzicht subsidiebijdragen aan ‘t Timpke

	2024	2025	2026	2027	2028
Begroting structureel	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
Incidentele exploitatiebijdrage	160.000	116.000	116.000	(116.000)*	(116.000)*
Incidentele bijdrage onderhoud	360.000				
Incidentele bijdrage verduurzaming (korte terugverdientijd)	96.000				
Totaal subsidie ’t Timpke in 2024	1.066.000				

*****Voor de periode 2027 en verder moet nog een besluit genomen na uitvoering scenario-onderzoek toekomst zwembaden.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
N.v.t.

Duurzaamheid
Binnen dit voorstel wordt incidenteel subsidie beschikbaar gesteld voor onderhouds- en verduurzamingsmaatregelen binnen het renovatieplan van ’t Timpke. Daarnaast worden er verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd waarbij een terugverdientijd op de investering geldt van minder dan 5 jaar.

Communicatie
N.v.t.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Via de eigen jaarstukken communiceert de stichting met de gemeente over de financiële situatie. Medio 2022 is nader inzicht gegeven in de exploitatietekorten en heeft de stichting het verzoek tot compensatie neergelegd. Ten tijde van de raadsbehandeling van de Sport- en Beweegvisie 2033 zijn de problemen al benoemd en is aangekondigd dat hier bij de raad op teruggekomen zou worden.
Op verzoek van de gemeente heeft de stichting een beschrijving gegeven van de exploitatie en de mogelijkheden tot (financiële) verbetering c.q. verkleining van de begrote tekorten. Hierop is een adviesbureau gevraagd een second opinion uit te voeren.
Over de maatregelen die hieruit voort komen, alsmede ook het inhoudelijke raadsbesluit dat dient te worden genomen, heeft met stichting ’t Timpke op bestuurlijk niveau afstemming plaatsgevonden. Op de raadsinformatiebijeenkomst over dit dossier op 12 maart 2024 was ook vertegenwoordiging van ’t Timpke aanwezig en deze heeft op onderdelen tekst en uitleg kunnen geven.

Planning en evaluatie
Dit voorstel gaat over de subsidiëring van Stichting sportaccommodatie ’t Timpke in de periode 2024 t/m 2026. Na besluitvorming worden subsidiebeschikkingen opgemaakt voor zowel de exploitatiesubsidie als de onderhouds- en verduurzamingssubsidie. De monitoring van de subsidie vindt plaats binnen de bestuurlijke afstemmingsoverleggen met de stichting en via de jaarstukken, zoals aangegeven met externe objectieve advisering.

In 2024 wordt een scenario-onderzoek naar de toekomst van zwembaden uitgevoerd dat moet leiden tot besluitvorming in 2025 over de toekomstige uitgangspunten. Daarna volgt de aangekondigde studie naar de haalbaarheid van een sportbedrijf.

Bijlagen
Bijlage 1 Verkenning exploitatiemaatiregelen ’t Timpke
Bijlage 2 Second opinion exploitatiemaatregelen

Raadsvergadering : 14 mei 2024

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 23 april 2024

b e s l u i t:

1. Kennisnemen van de beheersmaatregelen van ’t Timpke, op basis van de uitgevoerde second-opinion.
2. De reguliere subsidiebijdrage aan stichting sportaccommodatie ’t Timpke in de jaren 2024 t/m 2026 incidenteel aan te vullen met in totaal € 392.000, onder voorwaarde van uitvoering van onder 1. genoemde beheersmaatregelen en dit structureel te verwerken in de begroting ten laste van het begrotingssaldo.
3. Voor de uitvoering van noodzakelijk renovatie- en verduurzamingsmaatregelen bij ’t Timpke een incidentele subsidie van € 456.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de ‘reserve Sportaccommodaties’.
4. De volgorde van het onderzoek naar het oprichten van een sportbedrijf (2024-2025) en het scenario-onderzoek voor de zwembaden (2025-2026) om te draaien.
5. Vast te stellen wijziging 7 van de (Meerjaren)begroting 2024-2027.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 14 mei 2024

de griffier, de voorzitter,

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum